

HARMO. HVM. CORP. ET COELI.

rat. Qualis apparet in leucophlegmaticis, hydropicis & œdemate. Sed de his satis, Vrania, vel fortasse plura, ob rei indignitatem, quam opus fuerat. His itaq; in presentiarum omis- sis, te ad alia transire & monco & hortor.

Dialogus nonus, de coaptatione stel- larum variarum, cum partibus hu- mani corporis variis.

V R A N I A.

Mihi sanè iucunda sunt, & grata ad- modum colloquia tua, Aesculapi. Dispeream si vllum te respondente mihi vnquam obrepit tadium. Dies inte- gra, vix horula visa est. Itaque per charissi- mos tuos liberos Machaonem & Podalirium peto & obsecro, vt in reliquis eadem dexteritate pergas. Nam habeo quæ seriò deinceps tibi proponā. Phœbus ille natura modifcator incomparabilis (ad cuius egregium spectaculum Socratem ab exortu ad occasum vsque sæpenumero diriguisse ferunt) dum cum Cyn- thia sorore, radio & motu vniuersum terra- rum orbem quantus est, è summo cœlo quoti- die perlustrat, mortalesque omnes illustrat, ac

Duo cœlorum lumina motu & radio, terram il- lustrant & exci- tant.

res terræ vniuersas, ad proprias actiones excitat, quid in humano corpore mihi appositè depinget, ac repræsentabit? *AE SCVL.* Duorum oculorum imaginem, *Vrania:* quos è capite (quorum gratia conditum putarunt nonnulli) quasi de cælo quodam altissimo, corpus vniuersum, sicuti Sol mundum, radiis & motibus quotidie circumlustrare, & prospicere, ex eoque aspectu, ceu lucerna quadam accensa, membra singula, saltem externa, vt sint in officio, & actiones suas obeant extimulare, ecquis (nisi fortasse lippus) nõ videt, non suspicit, non admiratur? Quod priuscos rerum cæli & naturæ philosophos voluisse, quis neget? dum duorum oculorum, dextrum Soli, sinistrum verò Lunæ (quæ Aristoteli paruolus quidam est Sol) non dicam inauthorarunt, sed planè simillimum fecerunt. In quo si dubitas, audire graue non erit, quid eã in rem post Platonē, meus scripserit Galenus vbiq; magnus. Ostendam (ait) oculum in corpore animalis organum lucidissimum, & Soli quàm simillimum. *VRAN.* Non video quid sperare possim in hac arena aduersum te, *Aesculapi,* nam tot contra me iacula, vt antea dixi, retorques, quot ego in te contorquere possum. Intendam arcum nihi-

F iij

Duo corporum
lumina seu oca
li motibus & ra
diis corpus illu
strant & excitat.

Partes cœlorū *lominus*, ac nouo hoc telo te laceſſam. Cœle-
 ſtellaꝝ, ſeu ſtel- *ſtes globuli omnes, aut, ſi vis, ſtellaꝝ tam ma-*
 læ, orbicularem- *iores quàm minores, ſphæricam & orbicula-*
 figuram præ ſe *rem figuram præ ſe ferunt: vel faciente fidem*
 ferunt. *oculorum ſenſu. A E S C. Sic corporis partes*

Partes humano *omnes, Vrania, tam internæ, quàm externæ,*
 rum corporum *maiores perinde atque minores, orbicularem*
 orbicularem fi- *figuram præ ſe ſe*
 guram præ ſe *figuram præ ſe ſe*
 runt. *repræſentant. Quod ſi negas, proferam in ſpe-*
 1 *ctaculum inteſtina, viſcera, renes, teſticulos,*
caput, oculos, brachia, digitos, tibias, Venas,
arterias, neruos, in ſumma totum corporis tru-
cum. Quæ figura, à ſapientiſſimo conditore,
ſi meus ſcripſit Galenus, in hoc illis compa-
rata fuit, quod ægrè patiat, & nullum of-
fenſioni expoſitum angulum prætendat, vel
foras proiciat. V R A N. Potius moueri ceſ-
ſabit meum cœlum, quàm Vincam: inſtare

Præcipuæ cœlo *tamen non deſinam. Agè? certum eſt quod*
 rum partes ſeu *ſtellaꝝ quatuor, Sol, Luna, Iupiter & Venus,*
 ſtellaꝝ ſunt qua *in cœlo principatum obtinent: valent que præ*
 tuor: quartū na- *in cœlo principatum obtinent: valent que præ*
 tura mirabilis. *cæteris benefico ſpiritu, natura, ac viribus: nec*
ſibi tantum, ſed aliis etiam abundè profunt,
rerumque vniuerſitatem de omnibus tuentur
maximè, ac temperant. His, quid ſimile gerit
humanum corpus, pro quo mecum in hæc de-
ſcendiſti arenam? A E S C V L. Partes corpo-

ris principes quatuor, *Vrania*: nimirum, *cor*, *Præcipue corpo*
cerebrum, *iecur*, & *testes*: quas dictis planetis *rum partes sunt*
 quatuor ritè addixerunt antiqui. Nam & *na* *quatuor: quarû*
tura, & *spiritu*, ceu *radio* quodam præpoten- *lis.*
 te, necnon *Vegeta* actione, admodum *Valent*.
Nec seipsi duntaxat gubernandis dant ope-
râ, aut sibi solis vnicè profunt, sed alios quo-
 que de se *spiritus*, tâquam *ingi* de fonte, ad cor-
 pus *sustinendum*, *agendum*, *temperandum*, &
Vegetandum affatum effundunt, & quaquã-
 uersum transfundunt: verûque corporis vni-
 uersitatè de omnibus tuentur maxime ac tem-
 perât. Nam *cor* *Vitalè* continet, ex elaborata
 aëris inspiratione, & sanguinis suauissimo ha-
 litu, quibusdam genitum. Is, per arterias, *Ve*
radius quidam, ad partes corporis vniuersas
 defertur, ac *insiti* caloris causa existit. *Cere-*
brum *animalem* dispergit: illumque per ner-
 uos, ceu per fistulas quasdam, radiorum modo,
 in totum corpus ad *sensum* & *motum* iacu-
 latur. *Hepar*, *naturalem* sustinet, ex quo per
 Venas omnibus corporis partibus alimonia
 præbetur: aut, si *mauis*, *nutrièdi* vis quædam
 emanat: si tamen aliquè esse *spiritû* *naturale*
 mihi cõcedis. *Testes*, in vniuersum corp^o *Vim*
 planè *masculam*, & *occulta* natura, *abditõ-*
 que *spiraculo*, *energeiam* ad generandum in-

explicabilem, necnon robur toti corpori suffi-
 ciunt. Quod vel de experientia constat.
 Nam qui imbecillos, impeditos, deprauatos,
 vel resectos habent illos, in muliebrem pro-
 fus naturam, vultu, voce & opere degenerant.
 Nec temere, nam virilitatis testes esse
 perhibentur, ex quo nomen habet. *V R A N.*
 Valeant philosophorum scholæ omnes. Ego
 certè hodie te doctore Aesculapi, plus sum
 adepta eruditionis, quàm vlla Academia
 vel toto triennio, disputando & ratiocinando
 infudisset. Sed rursus agè? Venus facultates,
 & ex his, vt ita dicam, actiones vnà cum
 motu, radio, & spiritu, longè diuersas quàm
 Saturnus assequitur: & Iupiter, quàm Mars:
 & Luna, quàm Sol: & ita deinceps in reli-
 quis. *AE S C V L.* Ad hunc fere modum,
 Vrania, os quàm neruus, & neruus quàm ca-
 ro, caput quàm pes, thorax quàm brachia,
 cor quàm ventriculus, in summa pars quæq;
 similis, organica & instrumentaria, spiri-
 tus, facultates, & actiones ab alia distinctas,
 humidumque primigenium, ac innati caloris
 substantiam longè diuersam adipiscitur, su-
 stinet, ac recipit. Quod tametsi verissimum
 est, tibi nihilominus, multisque aliis absur-
 dum fortasse videbitur: propterea quòd incor-

Partes cælorū
 seu stellæ variæ
 sunt naturæ ac
 temperaturæ.

Partes humano-
 rum corporum
 variæ sunt natu-
 ræ & tempera-
 turæ.

rupta corruptis, diuina humanis, & materia-
 lia, extra omnem materiam positis compono.
 In quo si quid peccatur, & peccatum est, aut
 deinceps peccabitur, tam mihi à te, & can-
 didè, & facile condonatum puto, quàm ego
 in re, & argumento simili vltro tibi condo-
 nare libentissimè vellem. Quod vnum sæpius
 repeto, Vrania, quia intelligo extra reprehensionem non esse. V R A N. Bono animo esto,
 Aesculapi, nec in docendo, ac demonstrando
 (obsecro) fatigeris. Non es nescius, nihil esse
 ex omni parte perfectum ac probatum. Si v-
 niuersis cœlis res corporis tam eruditè concili-
 as, potes & me & animos omnes tibi facile
 conciliare: quod tamen paucis datum esse in-
 telligo, & maximè his quos equus amauit
 Iupiter auus ille tuus omnium Optim. Max.
 Caterùm, ne à cœpta via deslectâ, non igno-
 ras, Aesculapi, planetas omnes cū stellis, iam
 inde ex quo primùm apparuerunt, sic fuisse
 compositos, vt ab officio nunquam cessent: sic
 erga mortalium res affectos, vt pro illis &
 rebus eorum viam ire, redireque nunquam re-
 cusent: sic inferiori mundo, aurigante motu,
 & radio, vnâ cum occulto spiritu, obsequen-
 tes, vt viuificos suos & diuinos ignes, inoffen-
 so tenore, quasi data in perpetuum obsequium

Particulæ cœlo
 rum stellatę om-
 nes cum suis ra-
 diis & spiritibus
 in id incumbūt
 vt rerum terrę
 vniuersitatē tu-
 cantur ac susti-
 neant.

fide, ei nunquam detrectent. *ÆSCV. Hoc*
 quidquid est, *Vrania*, quis nescit ad humani
 corporis *ὀλομελίαν* (Vt *Venerandus meus*
Hippocrates loquitur) aut, si placet, ad totā
 corporis compaginem aptissimè detorqueri
 posse? Cuius partes omnes cum vniuersis fa-
 cultatibus, à prima constitutione ita digestæ
 & coagmentatæ videntur, eaque harmonia
 compositæ, vt omnibus omnium horarum ato-
 mis, aurigantibus spiritibus, qui cum insito
 calore illarum habenas mouent, ab officio &
 propriis actionibus (nisi fortasse per morbos,
 vel aliter præpeditæ fuerint) cessent nun-
 quam sic inuicem obsequentes, vt toti corpori
 suas operas inoffenso tenore detrectent nun-
 quam: sic mutuò famulantes, vt ad tutan-
 dam humani corporis vniuersitatem ad ex-
 tremum vsque humane comœdiæ actum fa-
 tigentur nunquam: quasi iurata illi in perpetuum
 obsequium fide. In quo quis Dei & nature
 summam artem non admiretur? Quis eiusdem
 eximiam erga humanum genus bonitatem,
 pietatem & prouidentiam non exosculetur,
 nõ amet, non veneretur? *V R A N.*
 Nunc demum verissimum illud esse experior
Aesculapi, quod vulgò dici solet: admiratio
 ex ignorantia est. Ignoravi hæctenus humani

particulæ huma-
 norum corporū
 omnes, spiritus
 itē & facultates
 in id incumbūt,
 vt rerū corporis
 vniuersitatē tu-
 eantur ac susti-
 neant.

corporis maiestate & dignitatem: vnde mirabar, quidnam esset homo, & vnde super reliquas animantes tantopere superbiret. Nunc te loquente, & doctior, & certior facta, mirari desino. Sed quid hoc, quod cœlorum lucida partes omnes (stellas si placet nuncupa) ut hæc inferiora tueantur, ac temperent, duobus maximè indigent, motu nimirum, & omnia pulsante spiritu, queis perpetuum præbet comitatum radius? **AE SCVL.** Quid hoc, Urania, quod humani corporis & partes, & particula omnes, motu, ac spiritu pulsantium arteriarum, spirituosarumq; venarum præsidio opus maximè habent, ut & se temperent, & totum corporis theatrum tueantur atque in harmonia contineant? quibus indiuiduus adest comes insitus calor cum spiritu, motus auctore. Taceo hîc perpetuum fluorem, & motum continuum triplicis substantiæ, solidæ, carnosæ, & spirituosæ. Ad hæc corporis habitum, assiduo fluxui & transpirationi opportunum: quemadmodum alumni mei, Hippocrates & Galenus egregiè (ut omnia) posteritatem condocuerunt. **VRAN.** Prætereundum non est, Aesculapi, quod partibus illis Zodiaci, quas signa appellant, qualitates diuersæ insunt: à quibus rerum generanda-

partes cœlorū
stellatæ absque
motu & spiritu
esse nō possunt.

partes humano
rū corporū ab-
q; motu aliquo
& spiritu esse nō
possunt.

partes Zodiaci
variarum sunt
qualitatum.

Partes humani
corporis diuer-
farum sunt qua-
litatum.

Partium cælo-
rum seu stella-
rum quedã sunt
simplices, alie
compositæ.

partium huma-
ni corporis que-
dam sunt simpli-
ces, alie compo-
sitæ.

rum & corrumpendarum status omnis de-
fluit. *ÆSCV*. Nec itidem prætereundum,
Vrania, quòd partibus humani corporis tem-
peramenta varia, & qualitates diuerse in-
sunt: à quibus rerum in illo generandarum &
corrumpendarum status omnis defluit. Nam
sicuti humidum & siccum, frigidum & ca-
lidum, in eodem subiecto, vt loquuntur philo-
sophi, absque aliquo medio esse non possunt:
ita nec in cælo, nec corpore. Quocirca, recte
accommodatèq; signorum tui cæli, vt etiam
membrorum corporis, alia frigida & humi-
da esse, alia sicca & calida, frigida item &
sicca, adhæc calida & humida ostenderunt
prisci, & de obseruatione probauerunt poste-
ri. *VRAN*. Præclare quidem, *Æsculapi*,
sed in cælo partes quedam sunt simplices, vt
Sol, *Luna*, *Venus*, *Mars*, *Iupiter*, *Saturnus*,
&c. Quedam verò compositæ, vt *Orion*,
Taurus, *Bootes*, *Leo*, vtraq; *Vrsa*, *Virgo*, *Lupus*,
& huius picturæ imagines varia.
ÆSCVL. Sic in humano corpore partes
quedam sunt simplices, siue similes, vt ner-
ui, *Vena*, *arteria*, *ossa*, &c. Alia verò com-
posita, siue dissimiles, vt *cor*, *iecur*, *cere-
brum*, *lien*, *ventriculus*, *pulmo*, &c. *VRAN*.
Tibi tam variè erudito non est inauditum,

omnium cœlestium & sphaerarum & stellarum chorum sanèquam diuinum, rapide extimi orbis vertigini, vel de prima inuitatiuncula illico obedire. Quæ res quid habet in humano corpore simile? *AE S C.* Vnius animalis facultatis maiestatem, *Vrania*: cuius imperium, omne corporis theatrum, cum tota rerum illius multitudine sanèquam admirabili, actutum (nisi fortasse aliunde præpediatur) capessere: seque ad illius motum vel lenissimum, perinde atq; ad clâssici vocem extemplo componere, & de prima inuitatiuncula sequi, non est, nisi ἀφιλόσοφος, qui ignoret. *V R A.* Pœnitet, imò verò pudet, quòd tam temerè in disputationè hodie tecum descendèrim. Quod certè ardentissimo discendi studio, non vincendi animo factū putabis. Itaq; ut reliqua ex te intelligam, propono fixarum stellarum, quæ innumera sunt, adhæc errantium ordines, magnitudinem, radios, situm, & qualitates quæ adamussim per omnia, sibi inuicem nequaquam respondent. Ex quo fit, ut in hæc inferiora, eadem & ubique similia semper non operentur, nec immutant.

AE S C. Sic humani corporis partes tam similes, quàm organicae, quæ ut numerosissimæ sunt, ita fixarum stellarum, & item pla-

partes cœlorū
omnes stellatæ
vnius parèt imperio & motui.

partes corporū
oēs parent vni
imperio ac motui.

partes cœlorū
seu stellæ per omnia sibi nō respondent, nec similia similiter agunt.

Partes humano
rū corporū per omnia sibi non respondent, nec similia similiter agunt.

netarum chorum insignem non inepte figurabunt, ordine, magnitudine, situ, qualitibus, numero, figura & connexione, inter se variant, ac differunt: functionesque diuersas, ut sunt diuersae, sed suae tamen cuique parti congeneres sustinent: nec eadem per omnia agitant, tamen si vni eidemque corpori, perinde atque vni caelo fixae tuae stellae, inesse prospiciantur. *V R A N.* Vt inam deus aliquis me in Platonem conuerteret, Aesculapi, vel potius Platonis scientiam & acumen mihi hodie instillaret: diceres profecto rem tibi cum

In partes terrae
Solis vicinia, &
remotio diuer-
simodè agit.

foemina non esse. Ut ut se res habet, ex Ptolemaeo constat, imò verò de experientia, quòd Mars calidus est: quia Soli, qui caloris est fons, propinquat: & Luna frigida, quia ab eodem distat. *A E S C.* Sic hepar Marti addictum, Vrania, calidum est, quia à corde caloris promptuario non admodum distat: & cerebrum Luna mancipatum, frigidum, quia ab eodem multum abest. Quanquam scio apud meos medicos veriores & probabiliores rerum istarum causas esse. *V R A N.* Hic mihi quiduis potius sperandum, quam ut vincam. Age?

In partes corpo-
ris, cordis vicini-
a & remotio
diuersimodè a-
git.

Saturno calidior est Mars: & vicissim Marte Saturnus siccor. Adhaec, Luna Ventre humidior, & Venus Luna frigidior. Atque ita

partium seu stel-
larum tam sim-
plicium quae compositarum, qualitates sunt diuersae.

de inerrantibus stellis, planetarum qualitates,
 & naturam respicientibus. Nam Hyades hu-
 midiores sunt, quàm Sirius: & Sirius seccior
 ac calidior, quàm Orion. Insuper Arcturus
 Bootis calidior, quàm tota Scorpij stellatio:
 & ita de reliquis. *AESC.* In hunc ferè mo-
 dum, Vrania, particula humanum domici-
 lium compingentes, qualitatibus & tempera-
 mento separatim variant. Nam osse seccior
 & frigidior est pilus: & post hunc charti-
 lago, & quem Græci, ut est in meo Galeno,
 χονδροσύνδεσ μορ, hoc est, chartilagineum
 nexum nūcupant: præterea caro, cute est hu-
 midior ac calidior: & spinalis medulla v-
 traque humidior ac frigidior: rursus, cere-
 brum & hac & illa est multò humidius: &
 cerebro adeps, cui concretio contingit. Caro,
 sanguis, & spiritus, temperamento calido &
 humido prædita sunt: sed ita ut spiritus cali-
 dissimus sit, deinde sanguis, postremò caro.
 Quod ad instrumentariorum partium, dissi-
 milariūmuc, aut compositarum (quæ, ut di-
 xi, octavæ spheræ imagines quodammodo fi-
 gurant) aptare si videbitur, viam paucis a-
 perio. Cor omnium partium humanarum ca-
 lidissimum est, maximè sanguineum, & pro-
 inde humidum: proximum illi est iccur: se-

partium corpo-
 ris tam simpli-
 cium, quæ compo-
 sitarū, qualita-
 tes sunt diversæ.

quitur pulmo, qui calidus est, humidus, & spumofus. Cum liene, renes calidi sunt & humidi: atque ita deinceps de reliquis. V R A. Tam exquisitam philosophiam, & rerum corporis vsquadeo eruditam expositionem, hactenus à nemine audiueram, Aesculapi: sed iuuat te aliò vocare. Non es ignarus, vnâ-

Partes terræ à tribusque in cœlo sunt, vegetantur, fouentur, ac sustinentur. à quamque rerum terræ particulam, quæ vel nati triri, vel aliquid in lucem proferre nata est, tribus quæ in cœlo sunt, & illinc manant, maximè (vt antea admonui) indigere: nimirum lumine, motu, & saluari hinc aura quaquauersum illabète: aut, si me Peripateticè loqui mauis, æthereo tepore, & spiritu, omnia deorsum occultè perflante, alente, ac vegetante. A E S C. Sic ignara non es, Vrania, quâ-

Partes corporū à tribus quæ in corpore sunt, vegetantur, fouentur, ac sustinentur. libet corporis humani particulam, quæ suas actiones in lucem est aditura, vel nutritionis commoda perceptura, trium spirituum qui in corpore sunt, influente vi, motu, & vibratione, ceu lucente quodâ radio, maximè opus habere: hoc est (sicuti paulò antè admonui) humido suo, insito calore, & comitante illum spiritu. V R A N. O tēque, quaterque beatum, non dicam Hippocratem, qui suum in te genus agnoscit, Aesculapi, sed & medicorum ordines omnes, qui te authorem, illustra-

torem ac patronum reuerentur. Caterum, tu Sol & planetæ,
 mihi, vt opinor, non inficiaberis Solem cum cœli signis vtun-
 aliis planetis (à quibus inferiora omnia mo- tur.
 uentur) ipsis cœli Signis, Ariete, inquam, Tauro, Geminis, &c. ad res terræ modifican-
 das vi: eorundemq; ministerio, ac opera gau-
 dere. *AE S C V L.* Proinde neque tu etiam, Cor & viscera,
 opinor, Vrania, negabis, cor in humano cor- corporis parti-
 pore cum aliis visceribus, vti Venis, arteriis, culis vtuntur.
 neruis, fibris, pellicula, & propria carne: eo-
 rundemque omnium ministeria ac operas ad
 res corporis modificandas exigere. *V R A N.*
 Mirus es sanè Aesculapi, & supra omnes
 deos quos ego vnquam loquentes audiui, in
 respondendo promptus, & ad excogitandum
 ingeniosus: proinde patieris pro tuo candore,
 me rursus hæc paucis proponere. Certum est,
 de planetæ cuiusque effectiōum mixtura, vt
 Iouis, Saturni, Martis, Mercurij, Veneris, Lu-
 næ, atque adeo vnius Solis cuncta moderan-
 tis (à quo perinde atque à fomite omnia vi-
 gent) vniuersa quæ sub cœlo sunt, statum
 suum perbellè sortiri. *AE S C.* Sic etiam cer-
 tum est, Vrania, de cōmixtione effectiōum
 ipsorum viscerum, vt iecinoris, lienis, ventri-
 culi, pulmonis, cerebri, testium, atque adeo
 vnius cordis, cuncta vt princeps moderan-
 tur.

G

is, res corporis quasque statum suum perbellè
 fortiri. *V R A N.* Hoc certè Verissimum es-
 se nunc demum in te experior quod vulgo di-
 ci solet, *Aesculapi*, patrem sequitur sua pro-
 les. *Apollo* rerum medicarum est parens, *Ae-*
sculapius illarum doctor, & interpret sanè
 quam diligens. Sed dic interim? at heri ignes,
 elementis, perinde vt quibusdam suis instru-
 mentis, suaque materia, vtuntur: è quibus
 tuus mundanus & mortalis homo constat:
 & per qua, & intra qua vitam quoque du-
 cit. *AESCUL.* In hunc ferè modum, *Vra-*
nia, humani corporis humana mens, aut, *se-*
maius, humanus animus, spiritibus, sensibus
 que vtitur, perinde vt suis quibusdam instru-
 mentis, quibus (vix ausim dicere) constat, &

Aetherei ignes
 elementis vtun-
 tur.

Humanæ men-
 tes spiritibus v-
 tuntur.

Partibus cœli per qua viget. *V R A N.* Agedum, *Aescu-*
 tametsi diuersis *lapi?* incomprehensibilis illa quinque plane-
 mira inest sym- *tarum* societas, tametsi diuersa habeatur, sub
 phonia ad rerū *duobus* tamen principibus, Sole, inquam, &
 mundi custodia *Luna*, cum innumeris fixarum stellarum ordi-
 nibus, ad rerum inferiorum propagationem,
 custodiam, & generationem, motibus, lumi-
 nibusque, & radiorum projectione, sub va-
 ria magnitudine, figura, & situ (vt sapenu-
 mero dictū est) symphoniam de multis quasi
 vnam quotidie concinit & modulatur: Quæ

res quid reperiet in humano corpore simile?

AESCVL. Inenarrabilem partium omnium corporis tam internarum quam externarum (etiam si diuersæ sint) societatem, symmetriam, & consensum, ad tutandam & custodiendam ipsius microcosmi vniuersitatem summopere utilem. Nam siue magnitudinem illarum spectes, siue numerum, adhæc figuram, situm, connexionem, motum, aut actionem quamlibet, eò omnes tendere deprehendes, ut totius corporis œconomiam, & statum tutissimè, & quoad eius fieri potest, diligentissimè custodiant: in eiusque auxilium prorsus conspirent, ac symphoniam de multis, quasi vnâ quotidie concinant, ac modulentur. In quo, Vrania, quis Dei & naturæ illi ancillanti, summam erga humanum genus bonitatem, iterum, imò verò centies, & milles supra milles, non suspiciat, non veneretur, non amet? *V R A N.* O magnū & multis modis admirabilem deum, qui in abditissima rerum naturæ mysteria tam altissimè penetravit! Quid tu, ac si viceris, subrides? Non est (mihi crede) res admodum operosa, barbatum deum, simplicem puellam & virginem superare. Quanquam tibi nondum est victoria parta. Age? errantes stellas, adhæc

G ij

Partibus corporis tametsi diuersissima inest symphonia, ad rerum corporis custodiam.

In duabus maioribus cœli tel-
lis rerum terræ
modificatio &
vita maximè cō-
tinetur.

*inerrantes tam magnas quàm paruas à Sole
& Luna digredientes, in contemplationem
tibi obiiicio. A quibus viuificum lumen, &
gratissimum alimentum rebus omnibus in-
ferioribus, per vnum aërem, radio & motu
infundi ac refundi dum obseruas, dum ani-
maduertis, quid, obsecro, de rebus corporis ob-*

In duabus maio-
ribus venis rerū
corporis modifi-
catio & vita ma-
xime cōtinetur.

*oculos tibi habere videris? AE S C. Minutu-
las & capillares maiusculasque corporis ve-
nas non paucas, Vrania, à duabus quæ maio-
res dicuntur, caua scilicet, & porta, tanquam
ex aureis duobus fluminibus singulis corporis
partibus suum apparatus nutrimentum, du-
ce motu & spiritu, ceu quodam vehiculo in-
fundentes, refundentes, ac suffundentes. V R A.
Quò magis procedunt colloquia nostra Ae-
sculapi, eò admirabilior mihi semper videris.*

Partiū cœli seu
stellarum sum-
ma est varietas
& diuersitas.

*Ceterum, quoties per amica silentia noctis,
cœlum intueris partibus ac stellis tam variis,
& multiplicibus concinnatum & consper-
sum, magnis, inquam, paruis, albis, fuscis, ru-
tilis, obscuris & aliis, quid tale in humano
corpore obseruas, aut animo cōcipis? AE S C.*

Partium huma-
ni corporis sum-
ma est varietas
& diuersitas.

*Ipsismet humanum corpus totum, Vrania,
venis, arteriis, nervis, visceribus, intestinis, fi-
bris, musculis, tendonibus, ossibus, ligamentis,
membranis, adipe, carne & cute, particulis*

inter se variis, diuersis, ac discoloribus, concinnatum & contextum: albis, fuscis, flauis, liuidis, rubellis, magnis & paruis. V R A N. Non absurde sane, nisi quòd (Veniam tamè & petita, & impetrata) rebus meis sacris, tua prophana identidem misces ac componis. Sed quid hoc, Aesculapi, quòd prolificus, & socialis Veneris radius, in malefici & sanguinei Martis naturam transire prorsus non potest? nec item salutare Iouis spiraculum, in perniciosam & exitialem Saturni rigiditatem? A E S C. Quid hoc, Vrania, quòd nec os in nervi substantiam: nec nervus, in carnis, vel adipis naturam: nec hepar, in cerebri substantiam: nec pulmo in lienis materiã transire potest? V R A N. Mirum est quòd tot cœlorum particule ubique variæ & multiplices: aut si vis, stellarum tam errantium quàm inerrantium, nobilium quàm ignobilium, sanequam numerosa multitudo, certo concentu inuicem conuenit, inuicem sibi subseruit, inuicem & se, & res mundi omnes temperat ac iuuat, quemadmodum ego paucis hic demonstrarem, nisi actum agere formidarem. Huic rei quid simile dabis? A E S C. Varias ac multiplices corporis partes tam nobiles, quàm ignobiles. Nam miro concetū inuicem

G iij

partes cœli seu stelle, propriam suam temperaturam & naturã prorsus non exuunt.

Partes corporis propriam suam naturã prorsus non exuunt.

partium cœli stellarum numerosa multitudo miro concentu inuicem conuenit ac se mutuo temperat.

partium corporis numerosa multitudo miro concentu inuicem conuenit ac se mutuo téperat. conueniunt, inuicem sibi subseruiunt, seq; mutuo temperant, atque inuuant. Quod familiariter sic tibi ostendo. Hepati alimenta & chylum præparat Ventriculus atque elaborat: vicissim Ventriculo, aliisque partibus sanguinem hepar, & cum calore, spiritum. Pulmo aërem cordi attrahit, cõficit, excoquit & emendat: cor, attenuatum sanguinem & spirituosum, alendo pulmoni sanèquam idoneum illi condit, ac sufficit: & ita deinceps. Quid, quòd oculi manibus prælucètes, eis viâ commonstrant? quid, quòd manus oculos tuètur, & ab externis iniuriis defendunt? Quis non videt os cum tota sua acie eburnea, Ventriculum, hepar, & ut paucis dicam, partes omnes corporis, alimenta in primo Vestibulo consciendo, mutua necessitudine inuare, & rursum, dũ alitur, ab his inuari? Tradũt itaq; vicarias operas, ac se inuicem temperant, inuuantque, corporis perinde atque cœli, res omnes. *V R A N.* Mirabar si sic euaderem. Sed ô me obliuiosam! Signiferum numerosæ multitudinis circulum, ut tuus scripsit Trismegistus, hic penè præterieram, quod tamen non oportet. Hunc, Ariete & Piscibus, tanquam initio & fine. si tamen initium & finem circulo præscribis, terminari dum audis, quid de

In Zodiaco initium est & finis.

humano corpore simile tibi proponis? *AE S.* In humano corpore initium est ac finis. Illud ipsum corpus totum, capite & pedibus, membris dictis signis mancipatis de prisorum autoritate, circumscriptum & terminatum. *V R A N.* Sed ille idem signifer circulus, Aesculapi, in quo Peripateticis via est vite & interitus, ad haec inferiora variè miscenda, ac temperanda, triplici signorum tetrade constat, quatuor elementorum naturam & complicationem praeseferente. Prima, Ariete, Tauro, Geminis & Cancro perficitur. In qua, signum primum igneum est, alterum terreum, tertium aërium, & quartum aqueum. Reliquas tetradas simili praeditas temperamento, ne sim molesta, omitto. Nam tibi tantum sunt notae, quam amittet tua Diana, sui (quod dicunt) canes. Verum agere quid istius rei conferes de toto humano corpore? *AE S C.* Ipsum corpus totum, Vrania, quod equidem constat triplici partium tetrade, quatuor elementorum naturam & complicationem ad res corporis variè miscendas & temperandas sustinente ac praeseferente. Prima, est in prima & summa corporis parte, nimirum in capite: quod unum, quatuor in se continet, perinde atque primus tuus signorum quaternio. Visum imprimis, qui planè igneus est: cui respondet

G iij

partes Zodiaci variè sub diuersis qualitatibus distribuuntur.

partes humanae corporis variè sub diuersis temperamentis distribuuntur.

Aries, rerum cœli philosophis signum mere igneum. Præterea olfactum, qui terræ naturæ, ut cœlestis *Taurus*, quadantenus est particeps. Tertio loco, auditum, qui purè æreus esse censetur, uti tua *Geminorum* stellatio. Postremò, gustatum, aquæ utcumque naturæ, qualis est *Cancer* in cœlo. Sic *Thorax*, corporis tertiæ altera, suã habet τέτραδα, perinde atque *Zodiacus*. In qua se cor imprimis offert: quod alumnulis meis *Hippocrati* & *Galeno*, feruens semper est, qualis cœlestis *Leonis* natura. Secundo loco, δίαφραγμα, ob robur & densitatem nonnihil terreum, quale est in cœlo *Virginis* astrum. Tertio arteriarum origo, quas ærias esse, vel de motu & pulsatione constat: cuiusmodi esse fertur in signifero *Libra*. Vltima connumeratione pulmo occurrit, qui pituitosus est, molliculus, & aqueus, uti cœlestis *Scorpio*. Sequitur *Venter inferior*, postremus corporis ternio, qui suã cum tuo *Zodiaco* tetradem hic etiam agnoscit. In hoc, iecur omnium primum occurrit calidum ob sanguinem, qualis est *Sagittarius*, tertiæ τέτραδος cœlestis signum primum. Secundo loco, se profert *lien*, terreus & feculentus, ut *Capricornus*. Tertio, *Ventriculus*, æreus, quia calidus humidus, cuius naturæ in cœlo

est *Aquarius*. Quarto & Ultimo loco, inter-
 stina, humida affatim, ut solent esse *Pisces*.
 In quibus partibus quis nescit, *Vrania*, to-
 tius corporis, perinde atque cœli vim vniuer-
 sam & harmoniam elucere? *V R. A. N.* Res
 cœli & corporis siue ab *Apolline*, siue à
Cheirone, siue à *Mercurio*, aut quocūque alio
 didiceris, tam exacte tenes, quàm deorum aut
 mortaliū vllus. Ex quo fit, ut me attonitam
 reddas. Instabo tamen. Fare itaque, tot lucen-
 tes stellarum globuli, nulla cogitatione, nedum
 numero perceptibiles, dum permixtim confun-
 duntur, & Varias figuras, penè dixerim geo-
 metricas omnes, de mutuo cōcursu, & radio-
 rum projectione multiplici quaquaersum
 describunt: dum ex situ nunc recto, nunc obli-
 quo, nunc propinquo, nunc remoto, modò dex-
 tro, modò sinistro, aliàs anteriori, quandoque
 posteriori variè miscētur & pulsantur: dum
 de aspectu opposito, hexagono, trigono, tetra-
 gono, aut aliter ad inferiora propriis faculta-
 tibus contemperanda sese salutant, & intu-
 entur: quidnam dabunt simile in corpore hu-
 mano? *A. E. S. C.* Venarum, arteriarum, ner-
 uorum, tendonum & staminum, siue fibra-
 rum corpuscula, *Vrania*. Quæ per vniuersum
 corpus, ac si radij quidam essent, hinc inde

particulæ cœlo
 rû stellatæ, seu
 stelle, geometri-
 cas figuras pe-
 nè oes sursum
 describunt.

Particulæ hūa-
 norum corpo-
 rum, geometri-

cas figuras pe-
nè oēs tam in-
trorsum quam
extorsum varie
describat.

trauci & dispergi dum vides: dum à summo
in imum, recto in obliquū, dextro in sinistrū,
& contrā emitti obseruas: imò verò, si fas est
dicere, quoties de Cheiromāticorū, Pedomāti-
corū & Metoposcoporū arte idipsum animad-
uertis: dum in viuentibus, & à persflante spi-
ritu distentis manuum, pedum, frontis, bra-
chiorum, corporisque totius fibris, venis &
tendonibus (præsertim in gracili, senescente,
vel emaciato corpore) idipsum in spectaculo
accersis: num geometricas figuras penè om-
nes ob oculos habere tibi videris? nū tu ibi de-
prehendis lineas rectas, obliquas, curuas, per-
pendicularares ac parallelas. Superficies, rectas
& curuas. Angulos, rectos, acutos, obtusos,
planos, solidos, rectilineos, curuilineos, & mi-
xtos. Circulos, semicirculos, trilateras figuras,
quadrilateras & multilateras. Isoschelia &
scalena. Triangulos, oxygonios, ambligonios,
& rectangulos. Quadrata, rhombos, rhomboi-
des, trapezia, pyramides, helicas, cylindros,
ac figuras alias? A quibus mirabilem harmo-
niam rebus corporis conciliari, & de variis
organis, atque similariū partium accentu,
symphoniam de multis vnam (que vita di-
citur) exprimi, non tam est quòd dubitare de-
beāt mortales, quàm summis votis expetere,

Ut spirante etiãnum corpore aliquo, quidquid
 id est, oculis (si quidem fieri posset) percipere,
 imò vero manibus cõrectare aliquãdo queãt.
 Papè, q̃ hic stupenda architectatricis natura
 spectaret miracula! q̃ elaboratũ domicilium!
 quã operosam geometriam! Humana est ar
 tis, fateor, hominem exterius representare, fa
 bricare, sculperè, aut pingere: quod fecerunt
 Apelles, Pheidias, Praxiteles, Lysippus, Zeu
 sis, & celebres alij pictores, statuarij, & scul
 ptores quamplurimi. Sed interius, ad viuum
 effingere, soli Deo & nature illi ancillanti
 est concessum. Quod sanè humana industria
 attentare nunquam est ausa. Sed de his satis,
 Vrania: itaq; dũ voles alia proponere. V. R. A.
 Et verba & res, quo magis procedunt nostra
 colloquia, mihi præripis, Aesculapi: adeo di
 fertè, adeo eruditè & ingeniosè loqueris, ac re
 spondes. Sed ut aliud ex alio incidit, & ita
 fieri iubes, proponam stellas erroris nescias,
 quæ vel aquilonarem, vel australem imagi
 nem quampiam constituunt. Has quis nescit
 radio, viribus, & spiraculo inter se differre?
 Quod ut ostendam, quis ignorat, aut non vi
 det nimbosum Oriona dum exoritur, vel oc
 cidit, aliter in hæc inferiora spirare, aliasque
 in aère commotiones ciere, quã qui ardentes

Partiu cœli seu
 stellarum radij,
 spiritus, acriões
 & tẽperamenta
 variè inter se
 differunt.

contristat Sirius agros? Quis non obseruat Arcturi, vel Lyrae stellas, alium iaculari radium, aliisque vires & qualitates sustinere, quam quae Pleiadum, Andromeda, Vulturis, aut Cygni imaginem figurant & componunt?

Partium hum.
corp. spiritus a-
ctiones, & répe-
ramenta variè
inter se differunt.

AE S C. Quis nescit, Vrania, eum spiritum qui ossi inest, & cuius praesentia stat, absentia verò cadit, ab eo qui in nervo latitat, non solum dissidere, sed actiones etiam alias penitus habere? Et hunc rursus ab eo differre qui moderator est carnis? & ita deinceps? Nam in reliquis corporis rebus, perinde atque coeli, eam differentiam & dissimilitudinem reperire facile erit. In qua re te exercere superse-
deo, ut aliis suus sit locus, tantis per dum mihi licet, & tibi iucundum est. V R A. Per-
spicuum est, quòd in coelo, & maxime in Zo-
diaco, certae sunt partes, in quibus certi plane-
tae & certae stellae suae cerò sibi elegerunt do-
micilia: in quibus potius quam alibi, quod
cuique est innatum belle perficiunt ac operantur. Vnde Soli proprius locus, domus & ho-
spitium est in Leone: Luna in Cancro: Saturno, in Capricorno: Ioui, in Sagittario: Marti, in Ariete: Veneri, in Tauro: & Mercurio, in Virgine. AE S C. Sic perspicuum est, Vrania, quòd in humano corpore certae sunt par-

res, in quibus certæ res corporis certa sibi elegerunt domicilia: Vbi illæ potiùs quàm alibi, quod cuique est innatum bellè perficiunt ac operantur. Hinc vitali spiritui proprius locus est in corde: naturali in hepate: animali, in cerebro: chylosi, in Ventriculo, sanguificationi in iecinore, delationi seri sanguinis, in Venis emulgentibus, & eiusdem ad Vesicam exportationi, in Veteribus. Sic bili recipiendæ proprius locus est in fellis Vesicula: atræ bili secernendæ & adseruandæ, in splene seu liene: & ita deinceps. In quo hoc colloquium tibi claudio, Vrania: non quòd respondendo sim defessus: quin potiùs vt tu aliquantis per respices, & nouarum propositionum rationes excogites.

Dialogus decimus, in quo Solis & Lunæ cursus, cum vitæ humanæ curriculo componitur.

VRANIA.

MIHI gratulor, tibi que gratias ago, Aesculapi, quòd harmoniam celestium corporum & humanorum, non dicam degustare, sed plane cognoscere,

nunc demum, te doctore & demonstratore,
foeliciter pergam. Placet valde quod iam fa-
cilem te mihi exhibeas: patientia tua & can-
dore parum deinceps abutar. Age itaque ne-
minem esse puto in literatura coeli, vt loqui-
tur Plinius, vel mediocriter versatum, qui

Solis & Lunæ non videat Solis in signifero circulo anniuer-
per Zodiacum sariam peragratiōem, & Lunæ itidem mē-
progressio, qua struam, quatuor tum anni, tum mensis tem-
tuor tempesta- pestates qualitibus inter se plerunque disti-
tes tēperamēto pestates qualitibus inter se plerunque disti-
differentes exci- dentes adferre. Ver imprimis, humidum &
tat. calidum, maximè si secundum naturam se
habuerit: qualis est prima Lunæ etas. Post-
ea, æstatem calidam & siccam: qualis est se-
cunda Lunæ etas. Tertio, autumnum siccum
& frigidum: qualis est tertia Lunæ etas. Po-
stremo, hyemem frigidā & humidam, qualis
esse solet vltima Lunæ etas. Cui rei, quidnam
simile mihi proferas in tuo homine auidissi-
mè expecto. *AE S C.* Totius humanæ vitæ e-

Vitæ humanæ
per hūc mundū
progressio, qua
tuor etates tem
peramēto diffe-
rentes excitat.
ius curriculū tibi propono: quod vnum etates
quatuor, positas hasce tēpestates tuas numero
& qualitibus æquantes adferre, à meis me-
dicis, & prisicis philosophis adnotatum est.
Pueritiā imprimis, quæ humida est, & ca-
lida, quale Ver proprie sumptum, & de Solis
per tria prima signa Zodiaci peragratiōe cir-

cunscriptum: primâque Luna ætas, à suo cum
 Sole congressu, seu, à νεομηνία, ad primum
 τελεσσωσιμόν, aut, si mauis, schema pri-
 mum, vel quadraturam primam. Secundò,
 adolescentiam, seu (vt aliis placet) florentem
 ætatem, ac iuuenilem, calidam & siccam,
 qualis est in anno solari ætas: & in mense lu-
 nari intercapedo ea quæ est à primo illius
 quadrante, ad plenilunium: vel à διχοτόμῃ
 primo, ad πέντε ληνού, seu plenilunium. Ter-
 tiò, ætatem consistentem, & ad canos festi-
 nantem, quæ sicca est, & frigida: qualis esse
 solet autumnus, & Luna tempestas ea, quæ
 est à plenilunio, ad vltimam quadraturam.
 Postremò decrepitam ætatem, seu senectam,
 quæ frigida est, & humida, saltem excre-
 mentis: qualis est hyems secundum naturam
 se habens: & tempestas ea Luna, quæ est ab
 vltima eius figuratiōe cū Sole, ad proximū
 nouilunium. Quæ omnia, vt facilius accipias,
 Vrania, planius docere ac demonstrare aggre-
 dior: à pueritia ceu à fundamentis primis &
 proximis, gradum faciens. Hanc veri appo-
 sitissimè respondere, cum calido restatur hu-
 midum, quibus simul abundat. Sed ita vt ab
 ipso humido in calidum, perinde atque à Ve-
 re in Aestatem, facilis fiat lapsus, & trāsi-

tus. Sequitur illam iuuentus, cui similis admodum est ætas. In vtraque enim secundum naturam se habente, calor sic efferuescit, ut resiccato bona ex parte humido, subarescere iam inceptent omnia, cum in corpore, tum in terra. His succedit virilis ætas, quæ & pro- uectior, primâque quodammodo senectus dici consuevit, Autumni faciem & typum præ se ferens: cum scilicet siccitas ita increfcit, ut exhalante maxima ex parte calido, ingruere iam occipiat vltimæ ac morbosæ senectutis hyems. Quæ calore destituta, & à frigido humefcente occupata, in putrilaginem tota vergit: irruente, qua data porta, excrementorum omni agmine: quod obfesso sicco, vltimâ frigori facit accessionē. qua ex re sequitur corruptio, & ex corruptione mors, rerumque omnium corporis internecio. V R A. Fœminæ simplicitati tua facilitas condonabit, Aesculapi, ut tuam patientiam rursus exerceam. Lunare corpus, aut, si vis, Lunæ facies, successuum vicissitudine per etates mutatur: adeo, ut à natiuitate (sic falcata illius apparitionem primam appellabo) ad plenilunium vsq; crescat, & vigorem habeat: iam inde, veluti tabescat, & in senium transeat. Cui rei in humano corpore quidnam simile

habes? *AE SC V.* Ipsum humanum corpus,
Vrania: nam ex quo in lucem prodiit, à nati-
 uitate ad vigorem usque, successionum vi-
 cissitudine quadam per aetates mutatur, incre-
 scit, ac augetur. Subinde verò, sensim tabe-
 scit, & ad corruptionem paulatim tendit, do-
 nec pro incrementi prioris proportione, dimi-
 nuto calore, decrescendo vniuersim dissolua-
 tur ac vanescat. Sed hæc quia trita esse scio,
 & tibi, *Vrania*, propriis tuis cælis notio-
 ra, verbum nõ amplius addo. Interim si quid
 habes reliqui, quod possis proponere, alacriter,
 vt hæctenus fecisti, expedi.

Humanū corp^o
 per certas æta-
 tes mutatur.

Dialogus vndecimus, de orbium cœ-
 lestium coaptatione, cum corpo-
 reis orbibus, & oculis.

V R A N I A.

DII, deæque omnes me bene ament,
 Aesculapi, si quid vnquam do-
 ctius, ingeniosus, & excogitatum
 accurati^o intellexi. Pauca mihi restât in meis
 cælis, quæ tibi deinceps proponam. Quibus, si
 pro solita tua dexteritate responderis, victa
 herbam porrigam: totâque in harmoniam hu-

H